

~~53503~~

*Goriška
Veseloigra*

1904

TAČJA

= 11 =

Dve tašči. ==

Veseloigra v enem dejanju.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

==== priporočila sledeče zvezke ====

TALIJE:

- I. zvezek: **Pri puščavniku.** Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
- II. « : **Bratranec.** Burka v enem dejanju. — (2 moški, 3 ženske osebe.)
- III. « : **Starinarica.** Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
- IV. « : **Medved snubač.** Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
- V. « : **Doktor Hribar.** Veseloigra v enem dejanju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
- VI. « : **Dobrodošli! Kdaj pojdete domu?** Veseloigra v enem dejanju. — (2 moški, 2 ženski osebi.)
- VII « : **Putifarka.** Burka v enem dejanju. — (3 moške, 2 ženski osebi.)
- VIII. « : **Čitalnica pri branjevki.** Burka v enem dejanju. — (2 moški, 5 ženskih oseb.)

(Nadaljevanje na tretji strani platnic.)

53503

Št. 11.

TAČJA

 Zbirka gledaliških iger.

I reja

Fran Govékar ○ ○ ○ ○ ○

V GORICI 1903.

Tiska in zalaga »Goriška Tiskarna« A. Gabršček.

Dve tašči.

Veseloigra v enem dejanju.

Spisal dr. FASTENRATH.

Poslovenil VEKOSLAV BENKOVIČ.

Osebe :

JAROMIR VESEL, (29 let)

STOJANA, njegova žena, (17 let)

Gospa HRASTOVA, njena mati, (34 let)

Gospa DOBRINSKA, babica Stojane, (52 let)

CIRIL pl. JURKOVIČ, (35 let)

Doktor ŽIVEC, (54 let)

Sluga.

Elegantno opravljena soba. Zadaj in na vsaki strani po ena vrata. Poleg kamina na levi strani fotografije na steni. Nad kaminom zrcalo.

PRVI PRIZOR.

Jaromir. Stojana. Gospa Hrastova. Gospa Dobrinska. Doktor Živec.

Jaromir (sedi pri mizi na desni strani, z gospodinjsko knjigo pred sabo in peresom v roki. Njemu nasproti Stojana. Poleg nje na zofi gospa Dobrinska in gospa Hrastova. Dama vezejo ali pa čitajo. Blizu kamina na levi strani sedi doktor Živec v naslonjaču, čitajoč časnik.)

Živec (neha čitati.) Moj Bog, že zopet nesreča na železnici!

Dobrinska. Že zopet! To je v istini čedalje huje.

Jaromir. Tako hudo, da bi si človek res želel nazaj tiste dobre, stare poštne vozove iz boljših časov — kaj ne da, babica?

(Gospa Dobrinska se nevišično zgane. Stojana pogleda Jaromira, kakor bi ga prosila, naj ne govori dalje.)

Gospa H r a s t o v a. Ali sicer danes ni nič novega v listu, gospod doktor?

Ž i v e c. Novega?... Moj Bog! ako izvzamem kakih dvajset ministrskih kriz, in morda prav toliko roparskih umorov, ne spominjam se, da bi bil našel zadnje četrtletje kaj novega.

J a r o m i r. Vrhu tega pa se še vsak pikanten dogodek čez par dni zmerom prekliče kot neresničen.

Ž i v e c. Seveda v kakem konkurenčnem listu:

H r a s t o v a. So li računi v redu, Jaromir?

J a r o m i r. Mislim, dà, gospa tašča... Takoj sem pri kraju s pregledovanjem.

D o b r i n s k a. Naglica ni nikjer prida; le ne prehitro.

J a r o m i r. Bog varuj, babica! (Dami se zganeta zopet nevoljno. Stojana gre h kaminu, vzame si klopčič volne ter se vrne na svoje mesto. Tiho

Stojani.) Stojana, kaj ne, da se drevi popeljemo na izprehod ?

Stojana (materi.) Mama, ali bi se drevi peljali na izprehod ?

Hrastova (svoji materi.) Ali bi ne bilo dobro, ko bi šli drevi nekoliko na zrak ?

Dobrinska (svoji hčeri.) Danes je prav neprijetno zunaj.

Hrastova (svoji hčeri.) Bržkone bo dež.

Stojana (Jaromiru.) Danes je tako grdo vreme, Jaromir.

Jaromir. Grdo vreme! Saj niti oblačka ni na nebu.

Stojana (tiho Jaromiru.) Jaromir!

Dobrinska. Gotovo bo še deževalo, Jaromir, verjemite mi, jaz sem izkušena v tem... Ali so računi v redu ?

Jaromir (ima opravka z listinami in knjigo.) Vse je v redu, kakor v koledarju, babica.

Hrastova. Hvala vam za trud.

Jaromir (gre k doktorju.) Kaj pa nocoj igrajo v gledališču, doktor ?

Živec (poískavši v časniku.) Normo.

Jaromir (Stojani.) Kaj praviš, Stojana, ali bi šli poslušat Normo?

Stojana (na pol za-se.) Oh, dà, Norma! To je krasno! (svoji materi.) Kaj misliš, mama?

Hrastova (svoji materi.) Kaj pa ti praviš, mama?

Dobrinska (svoji hčeri.) Norma! Kaj še! To je tako dolgočasno!

Hrastova (svoji hčeri.) Čisto zastarelo —

Stojana (Jaromiru.) Človek nerad posluša vedno isto!

Jaromir (zase.) Saj sem vedel! Siromak Bellini!

Živec (ki je mej tem dalje čital.) No, to je pa že preveč!

Dobrinska. Kaj pa je, gospod doktor?

Jaromir. Morda že zopet kak mazač, ki vam kazi rokodelstvo?

Živec. Jaz sem bil vedno zvesto na vladni strani, a vse ima svoje meje!

Dobrinska. Za Boga, doktor, kaj pa je? Ne strašite me!

Ž i v e c' (vstavši, hodi sem ter tja.) Kaj da je? Koléneec, tisti nevednež, tisti kričač, je imenovan zdravstvenim svetnikom! ... To je že preveč!

D o b r i n s k a. Umirite se vendar, dragi prijatelj!

H r a s t o v a. Preveč se jezite!

Ž i v e c. To je lepa vlada, ki je naklonjena diletantizmu, dočim so učenjaki priznanih zaslug zanjo toliko, kakor da jih ni na svetu.

J a r o m i r. Kakor na primer —

Ž i v e c. Da, gospod Vesel, kakor na primer jaz, — hvaliti se s tem nočem.

D o b r i n s k a. Tudi vi še pridete na vrsto, doktor... Prava zasluga dobi naposled vedno svoje plačilo.

Ž i v e c. A mej tem, ko jaz čakam, deluje na skrivnem intriga!

J a r o m i r. Dà, ako mirno čakate —

Ž i v e c. Mislite li, da bom klečeplazil in krivil hrbet? Nikdar! Živci smo star doktorski rod; še nikdo ni umrl brez naslova

zdravstvenega svetnika ; a v intrigantovstvu, v lizunstvu Živec še ni iskal pomoči.

Jaromir. Ne umejem vas, zakaj se vam ta naslov zdi toli važen ?

Živec. Važnim ga ne smatram, a imam pravico do njega.

Dobrinska. To je res, doktor ; že čudovito zdravilo, katero ste iznašli, bi tako odlikovanje opravičilo.

Živec (skromno.) Milostiva gospa —

Dobrinska (vstanši, stopi k Živcu.) Dà, le vaši iznajdbi se mi je zahvaliti za srečo in zdravje in zaradi tega se smem nadejati, da se še dolgo ohranim svoji hčeri in dragima njenima otrokoma.

Jaromir (ironično.) Zato sta vam draga otroka zelo hvaležna.

Stojana (tiho Jaromiru.) Jaromir !

Jaromir (prav tako.) Kaj, niti zahvaliti se jej ne smem ?

Stojana. (enako.) A ta porogljivi glas —

Dobrinska. Ne mislite več na to malenkostno neprijetnost, ljubi doktor. Vabim

vas v svojo sobo na piké-partijo. Ali greste z nama, Jaromir?

Jaromir. Hvala, babica . . . nekam moram iti.

Stojana. Kam pojdeš?

Jaromir. Saj veš, — h kupčevalcu s konji... radi male kobilice, ki sem ti jo obljubil.

Stojana. Ah! kako si dober! (materi.) Mama, kupiti mi hoče konja za jahanje.

Dobrinska. Konja za jahanje? Še tega je treba! Da si zlomita vrat!

Jaromir (zase.) Na, babica je začela — drugi dve pa bosta pesem nadaljevali.

Hrastova (svoji hčeri.) Konji so jako nevarna igrača.

Stojana (Jaromiru s stisnjenim glasom.) Jaromir, ker se konji tako lahko splašé —

Jaromir (zase.) Najrajši bi se pač sedaj tudi jaz splašil!

Dobrinska. Pojdiva, doktor.

Živec. Z veseljem. (Gospej Dobrinski ponudi roko, odhajaje, zase.) Da takega mazača

postavijo za zdravstvenega svetnika — lepa vlada, lepa vlada!

H r a s t o v a. No, Jaromir?

S t o j a n a. Ali greš, dragec?

J a r o m i r. Takoj. —

D o b r i n s k a. Ne pustite nas predolgo čakati!

J a r o m i r. Takoj pridem za vami. (Gospa Dobrinska, gospa Hrastova in doktor odidejo.)

DRUGI PRIZOR.

J a r o m i r. S t o j a n a.

J a r o m i r. To je neznosno!

S t o j a n a. Kaj pa ti je vendar, dragec?

J a r o m i r. Pusti me!

S t o j a n a. Si li hud name?

J a r o m i r. Nate? Bog obvaruj! Ne, ti si prav tako pomilovanja vredna kot jaz, revica!

S t o j a n a. Ti — pomilovanja vreden?

J a r o m i r. Misliš, da je prijetno za moža, ako je vedno pod varstvom ter nikdar ničesar ne more storiti po svoji glavi?

Stojana. Kako si nataknjen!

Jaromir. Zato imam vzrokov dovolj. Jaz nisem več človek, stroj sem, čegar ročaj sučeta tvoja mati in babica. Spat hodim, vstajam, odhajam, dohajam, jém, pijem, prebavljam, spim, prezebam, diham, vzdihujem, smejem se, molčim, govorim, pojem in plešem po programu, ki sta ga sestavili moji tašči. Vsako jutro določita, kako se mi je vesti tekom dneva... Nazadnje še ponoči ne bom smel delati, kar bi sam hotel. O, o!

Stojana. Jaromir, preveč pretiravaš.

Jaromir. No, kar zahtevata od mene, je res pretirano. Drugi mladi zakonski možje morajo prenašati le po eno taščo, jaz nesrečnež pa imam dve. Strašno!

Stojana. Kaj moreš storiti proti temu?

Jaromir. O, ko bi bil to vedel!... A tako ne more ostati; človek bi kar iz kože skočil. (Bega po sobi.)

Stojana (si smeje zatisne ušesa ter hiti proč.) Nočem te več poslušati...!

Jaromir. Ali greš k taščama?... Poljubi obe mesto mene.

Stojana (se vrne ter mu nastavi čelo.) Prav, izročim ga mami.

Jaromir (jo poljubi.) Raje ne stóri tega.
Stojana. Saj prideš za mano, kaj ne?
(Odide.)

Jaromir. Takoj.

TRETJI PRIZOR.

Jaromir. Potem sluga in Jurkovič.

Jaromir. Dobra ženka! Nikdar se mi ne posreči, ugrabiti jo materi in babici, — a vendar to ne gre več, da bi štirje ljudje živeli skupaj v zakonu.

TRETJI PRIZOR.

Jaromir. Potem sluga in Jurkovič.

Sluga (iz ozadja s karto na krožniku.)

Jaromir (vzame karto.) Ciril pl. Jurkovič! On tukaj?! (gre v ozadje.)

Jurkovič. (Vstopi.) Dà, tukaj je!

Jaromir. Ciril! Stari prijatelj! Kakšen srečen slučaj te je privedel v naše mesto?

Jurkovič. Nikak slučaj... ker se peljem tu skozi, sem mislil, da te razveselim, ako se malo ustavim.

Jaromir. Prav si storil. Moj Bog, saj se že tako dolgo nisva videla... Ali se ti dobro godi z rodbino? (Oba sedeta.)

Jurkovič. Kaj pa misliš? Saj sem samec.

Jaromir. Samec si?

Jurkovič. Tri leta sem že zopet vdovec.

Jaromir. Revež — kako si bil srečen s svojo ženo!

Jurkovič. Srečen! Lahko bi bil srečen, kajti odkritosrčno sva se ljubila Olga in jaz, a vrag je bil med nama.

Jaromir. Vrag? E! Z drugimi besedami... tašča —?

Jurkovič. Dà, tašča... Stanovala je pri nama, bila je — Oh, prijatelj, ako kdaj stopiš v sveti zakon —

Jaromir. To se je že zgodilo pred štirimi tedni.

Jurkovič. Ali imaš tudi ti taščo?

Jaromir. Dve!

Jurkovič. Dve! Kako je to mogoče?

Jaromir. No, mater in staro mater moje žene!

Jurkovič. In z obema živiš skupaj!

Jaromir. (prikima.) Žalibog!

Jurkovič. Pomilujem te, prijatelj! Teoretično in praktično poznam to nesrečo, ki se zove tašča... Debelo knjigo bi lahko spisal o tem... Tri vrste so te šibe božje. Prva vrsta tašče: tašča sto milj oddaljena... bolečine zmanjšujoča in le včasih nastopajoča mrzlica. Druga vrsta: Tašča v istem kraju... huda, neprestana influenza. A tašča s svojimi žrtvami pod isto streho, v istem stanovanju... to je prava pravcata kolera!

Jaromir. O, potem pa tičim do vratu v tretji vrsti, in ako bi bila tudi četrta —

Jurkovič (vohaje.) Saj je res; tu kar diši po taščah! (Hodi po sobi.)

Jaromir. Kaj ne da, kakor po žveplu?

Jurkovič. Dà, kakor bi bila tu strela udarila. (Voha.)

Jaromir. Vse egiptovske nadloge so bile malenkost proti temu... pri meni vse leto kobilice padajo z neba.

Jurkovič. Ali se nič ne puntaš?

Jaromir. To sem že poskusil... a kaj moreš proti dvema?... Naposled mi je v hišo pritihotapila še neumnega zdravnika, ki je zanjo, da bi jej podaljšal življenje, iznašel dobro, žal, predobro zdravilo!

Jurkovič. Ako ti nič drugega ne preseda kot ta doktor, ti ga izlahka spravim s pota.

Jaromir. Ti? (Vstane.)

Jurkovič. Prav brez truda... Ali je častihlepen ta stari norec?

Jaromir. Bolj kot Caesar.

Jurkovič. Kakor nalašč!

Jaromir. Noč in dan sanja o naslovu zdravstvenega svétnika.

Jurkovič. Izborno!

Jaromir. Ali mu ga lahko preskrbiš?

Jurkovič. Ne, a dobim mu lahko službo, s katero je ta naslov zvezan kakor z nekaterimi redi osebno plemstvo. Moj stric je predsednik zdravniške zbornice in nameščenje zdravnikov je zavisno posebno od njega.

Jaromir. Ah —

Jurkovič. Prav sedaj je mesto izpraznjeno, in ker me je stric prosil, naj izvem za kako sposobno osebo, je treba le mojega priporočila.

Jaromir. Krasno! Krasno!

Jurkovič. Kakor sem rekel, tisti naslov, po katerem toli hrepeni, je itak zvezan s službo.

Jaromir. Ha, ako mi doktorja spraviš iz hiše —

Jurkovič. Kako ti čitam v duši, Jaromir! O tašče! Nikdar več bi take šibe božje ne trpel pod svojo streho; — to bi bil prvi pogoj, ako se oženim zopet.

Jaromir. Kaj, ali se misliš zopet ženiti?

Jurkovič. Žalibog!

Jaromir. Ali si zaljubljen? To vendar ni nesreča!

Jurkovič. Navadno ne, a jaz sem zaljubljen, pa ne vem, v koga.

Jaromir. To je zelo romantično —

Jurkovič. Dà, romantično... Prav za prav pa je vse skupaj sila neumno.

Jaromir. Razloži mi vendar to!

Jurkovič. Pred enim letom —

Jaromir. Stoj... pri tem je treba komodno sedeti. (Sedeta.) Tako, sedaj prični.

Jurkovič. Pred enim letom sem potoval v Švico. Na neki postaji, — mislim, da v Bregencu — smo se ustavili za petnajst

minut. Izstopimo, izvrsten buffet; ukus francoski. Po naključju sedem k mizi dražestni dami nasproti. Čelo, nos, oči — prijatelj, meni se je skoro v glavi zavrtelo!... Očesa kar obrnil nisem od nje — ne vem, ali je to opazila.

Jaromir. Kaj takega ženska zmerom opazi.

Jurkovič. Dà, meni se je tudi zdelo, kakor bi jej sramožljiva rdečica pobarvala pohlevno povešeno lice. Kar pride neki Anglež —

Jaromir. Aj, Anglež ima tudi opraviti pri tem?

Jurkovič. Anglež mora biti povsod, kjer ga ni treba. Ta je torej segel po artičokah —

Jaromir. Hm, tudi artičoke so bile poleg!

Jurkovič. Torej... mej tem, ko je moja lepa neznanka natarinja prosila kruha, videl sem, kako je Anglež s pravo britansko hladnostjo z vilicami segel po tej zelenjavi. Kot bi mignil spretno odstranim njegove vilice, vzamem mu z noževim koncem arti-

čoko ter jo galantno ponudim dami, ki jo smehljaje se, vsprejme.

Jaromir. In plačilo za to junaštvo?

Jurkovič. Bil je grozen udarec s pestjo, katerega mi je Anglež dal tisti hip, ko sem hotel zopet stopiti v železniški voz.

Jaromir. Glej ga cepca!

Jurkovič. Jaz mu odgovorim z istim in mej tem, ko so mi postajni uradniki, kakor da me branijo, raztrgali sukno, je odrdral vlak —

Jaromir. Ter odpeljal damo z artičkami.

Jurkovič. Dà, žal! In od takrat se klatim po vsej Švici, Italiji, Avstriji — vse zaman!

Jaromir. Smiliš se mi, dragi Ciril!

Jurkovič. Samo 'jedenkrat sem jo zopet videl — samo jedenkrat — v Gorici —

Jaromir. V rojstnem mestu moje so-proge —

Jurkovič. Bila je v vlaku, ki se je križal z mojim, ko smo ostavili kolodvor. »Milostiva gospa! Milostiva gospa!« kričal

sem kakor nor zunaj voza. A po bliskovo je šinil vlak mimo in —

Jaromir (prijemši ga za roko.) Poglej me!

Jurkovič. Zakaj?

Jaromir. Ali mi vse to pripoveduješ resno?

Jurkovič. Tako resno, kakor da gre za moje življenje!

Jaromir (se spusti v smeh.) Ha, ha, ha! Ti si blazen, dragi moj!

Jurkovič. Mogoče, a ta blaznost je sedaj moje življenje. Ne delaš prav, da se mi rogaš. Hotel sem ti seči v roko, videla sva se zopet, godi se ti dobro — torej potujem dalje. (Vstane.)

Jaromir. A prej ne, da ti predstavim svojo ženo, kateri sem tolikokrat pripovedoval o tebi. (Vstane.)

Jurkovič. Hvala ti, — a v tej potni obleki —

Jaromir. Beži, beži, kaj boš pri nas takisto! Ne, ne, kar tako te ne pustim dalje — takoj te naznanim Stojani. (Odide.)

ČETRTI PRIZOR.

Jurkovič.

Jurkovič (sam.) Dà, moram jo zopet najti in jo tudi zopet najdem... Neprijetno mi je, da me hoče Vesel v tej obleki na vsak način predstaviti svoji ženi... Grozen moram biti videti. (Stopi k zrcalu nad kaminom.) Moj Bog, kaj vidim! Ta fotografija! (Sname jedno izmed fotografij s stene.) Ona je! Ona je! Kako je ta podoba prišla sem? Vesel jo torej pozna?... Ona je, dà, dà, ona je! (Pade pred podobo na kolena, tako, da vstopivši gospej Hrastovi kaže hrbet.) Obožavana slika, o, ko bi sedaj mogla oživetiti!

PETI PRIZOR.

Jurkovič. Hrastova.

Hrastova (od zadaj.) Gospod!

Jurkovič (obrnivši se klečeč.) Oh!

Hrastova. Kaj bi radi? Kaj delate tukaj?

Jurkovič. Ona je — ona sama —! Hvala Bogu, vendarle! (Vstane.)

Hrastova (preplašena umikaje se.) Ta človek je blazen!

Jurkovič. Iz ljubezni do vas, krasna neznanka! (Stopi za korak proti njej, ona se zopet preplašena umakne.)

Hrastova. Ne bližajte se mi! Kdo pa ste?

Jurkovič. Torej me ne poznate več?

Hrastova. Nimam časti... Ne, ne spominjam se, da bi vas bila kdaj videla.

Jurkovič. Pred jednim letom... v Bregencu —

Hrastova. V Bregencu —

Jurkovič. V čakalnici prvega razreda —

Hrastova. Bregenc — čakalnica —?

Jurkovič. — kjer vam je suh, rdeč Anglež hotel vzeti artičoko —

Hrastova. Ah, vi ste Anglež?

Jurkovič. Bog ne daj! A poleg tega surovega Angleža je sedel nekdo drug, katerega je očarala vaša lepota. Spretno je Angležu ugrabil artičoko in —

Hrastova. -- in to ste bili vi?

Jurkovič. To sem bil jaz!... Od tistega trenutja, milostiva gospa, je moje srcé vaše!

H r a s t o v a (smehljuje se.) Srce z artičokami!

J u r k o v i č. O, ne rogate se, milostljiva gospa, ko bi vedeli —!

H r a s t o v a. Samo to bi rada vedela, kdo ste in kako ste prišli semkaj?

J u r k o v i č. Prosim vas, ne zamerite mi: prijatelj sem gospoda Vesela; on je hotel — (Najedenkrat vzkrikne.) Milostiva gospa!

H r a s t o v a. Moj Bog, kaj pa vam je? Kako ste me prestrašili!

J u r k o v i č. Grozna misel mi je šinila v glavo: vi ste morebiti njegova žena?

H r a s t o v a. Njegova žena! Ne, jaz sem vdova!

J u r k o v i č. Vdova? Oh, dali ste mi življenje nazaj!... Vdova! — moj prijatelj Vesel mora govoriti zame.

H r a s t o v a. Zakaj?

J u r k o v i č. Da vam pove, da vas ljubim z vso strastjo —

H r a s t o v a. Kakšne besede!... Gospod, ne poznam vas, in takih besed nočem dalje poslušati. (Odide na desno)

ŠESTI PRIZOR.

Jurkovič. Jaromir.

Jurkovič (gre do vrat za njo.) A pomislite vendar, da vas resnično, odkritosrčno ljubim!

Jaromir (iz leve strani.) Kaj ti ljubiš mojo taščo?

Jurkovič. Tvojo taščo?... Koliko pa je stara?

Jaromir. Štiriintrideset let — a kaj ti je bilo, da si jej tako ognjevito odkril svojo ljubezen?

Jurkovič. Torej nisi uganil? Dražestna neznanka, katero iščem že vse leto —

Jaromir. Dama z artičokami —

Jurkovič. Ona je, tvoja tašča! Ali ti je sedaj jasno? Dà, usoda nas časih čudno preseneti. Kdo bi bil mislil, da ti kdaj postanem tast?

Jaromir. Ti?...

Jurkovič. Jaz!... Oženim se ž njo.

Jaromir. A tvoja prisega?

Jurkovič. Katera prisega?

Jaromir. Pozabil si babico! Trije rodovi so sklenili sveto zvezo ter prisegli, da se nikdar ne ločijo.

Jurkovič. Vrag!... Povej mi, koliko pomladij je že videla stara?

Jaromir. Šele dvainpetdeset — a je še izvrstno ohranjena.

Jurkovič. Vem.

Jaromir. Kako to?

Jurkovič. No — zdravilo tistega norca —

Jaromir. Da, res je... prej si mi pravil o neki službi —

Jurkovič. Zanašaj se na to, dobi jo — in zraven red in naslov — — —

SEDMI PRIZOR.

Prejšnja. Živec.

Živec. Red in naslov?

Jaromir. Dà, to bi bilo nekaj za vas, doktor.

Živec. Zame?... Kaj, ali prav čujem?
(Stopi naprej.)

Jurkovič. In tvoja žena, katero si mi hotel predstaviti?

Jaromir. Takoj pride... grem pogledat, ali je — (Gre, a se zopet vrne.) Oh, pozabil sem... (Predstavlja je.) Naš ljubeznivi prijatelj doktor Živec — gospod pl. Jurkovič, moj stari prijatelj iz mlajših let. (Predstavljena se drug drugemu priklonita.)

Jurkovič. (zase.) Mož, ki nori za naslove!

Živec (zase.) Govoril je o redu in naslovu —

Jaromir. Oprostita za trenotek, gospoda. (Odide na levo.)

OSMI PRIZOR.

Živec. Jurkovič. Pozneje sluga.

Živec. Veseli me, da me je naključje seznanilo s tako uplivnim možem.

Jurkovič. Uplivnim?

Živec. Dà, ali niste v sorodu z ministrskim tajnikom pl. Jurkovičem — nečak ali celó sin?

Jurkovič. Nečak, samo nečak. In vi, vi ste morebiti sloveči doktor Živec, ki je iznašel zdravilo, katero podaljšuje življenje starim ženam?

Živec. Petindvajset let sem proučaval —

Jurkovič. Lahko bi jih bili boljše porabili.

Živec (osupel.) Kaj mislite reči s tem?

Jurkovič. Kdo vam je dovolil izpreminjati prirodni red, delovati proti modrim določbam božje previdnosti?

Živec. Jaz sem zdravnik!

Jurkovič. Tem bolj ste krivi.

Živec. Ne umejem vas.

Jurkovič. Torej, ne veste, kaj je tašča?

Živec. Kako bi to vedel, ker nisem bil nikdar oženjen!

Jurkovič (zase.) Ha, krasna misel! (Glasno.) To je zelo škoda.

Živec. Kako to?

Jurkovič. Če bi bili oženjeni, preskrbel bi vam lahko imenitno in častno službo, s katero je združeno prav posebno odlikovanje.

Živec. Vsekdar se poganjam za odlikovanjem — za naslovom, ki je dičil že prednike moje, in katerega sem, kakor mislim, v istini že zaslužil.

Jurkovič. Morda naslov zdravstvenega svétnika? (Živec prikima.) Ker taščam daljšate življenje?

Živec. Vi pravite, da mora biti človek oženjen?

Jurkovič. To je *conditio sine qua non*.

Živec. In od koga in od česa je zavisna določitev?

Jurkovič. Od koga? Od mene — ali pa od mojega strijca. — Od česa? Od vaše ženitve!

Živec. O, ne vem, kaj bi vse radovoljno žrtvoval; a katero naj vzamem?

Jurkovič. Nehvaležnež! Srečo držite v roki, pa še poprašujete!

Živec. Zaman se oziram.

Jurkovič. Babica —

Živec. Moj Bog!

Jurkovič. Vašemu zdravilu se mora zahvaliti, da se je tako izborno ohranila —

Živec. Ne ugovarjam, toda —

Jurkovič. Toda?

Živec. Bi li tudi ona mene rada —?

Jurkovič. Lepo vprašanje! Ni li hči Evina?

Živec. Stara je že dvainpetdeset let!

Jurkovič. A kako je še brhka! (Igrajoč se z Živčevo gumbovo luknjico.) Potem pa naslov zdravstvenega svetnika in ta ali pa oni red...

Živec. Red... Hm —

Jurkovič. Sicer pa —

Živec. Je-li še kak pogoj?

Jurkovič. Prav nobenega več — no, vzprejmete ali?

Živec (po kratkem premislu.) Vzprejem!

Jurkovič. Kujmo železo, dokler je gorko! (Pozvoni.) Napravite takoj svojo ponudbo!

Živec. A kdaj smem pričakovati svoje imenovanje?

Jurkovič. Na dan poroke. (Od zadaj vstopivšemu slugi.) Gospod doktor Živec bi rad govoril z babico — takoj — jako nujno je. (Sluga odide na levo.) Puščam vas z bodočo vašo soprogo samega, dragi doktor; mej tem pa takoj pišem svojemu strijcu. (Odide.)

DEVETI PRIZOR.

Živec.

Živec (sam.) Zdi se mi, da nisem posebno pripravljen... Tako nenadoma je prišlo!

Čudno!... babico vzeti!... Zdravstveni svetnik... visok red... za to se že lahko kaj stori... (Odločno.) Ne, ne bojim se je pa ne, babice. (Dobrinska vstopi.) Sveta nebesa, je že tu!

DESETI PRIZOR.

Živec. Dobrinska.

Dobrinska. Vi želite govoriti z mano doktor?

Živec. Milostiva gospa — (zase.) Moj Bog, kako je stara!

Dobrinska. Kaj bi pa radi, prijatelj dragi?

Živec. Povedati vam imam nekaj važnega — nekaj zelo važnega.

Dobrinska. Jako sem radovedna.

Živec. Sediva in pokramljajva malo kot dobra prijateljja. (Sedeta blizu kamina.)

Dobrinska. Pozorno poslušam.

Živec. Vedeti morate, draga prijateljica — (zase.) Vrag, ta je menda že Abrahama videla! (Glasno, prijemši jo za pestjo.) Dajte, da potipljem vašo žilo... normalno, čisto normalno!

Dobrinska. Zakaj tipljete mojo žilo?
Ali sem bolna?

Živec. Pripraviti vas moram, da se ne razburite.

Dobrinska. Strašite me!

Živec. Boditi brez skrbi, razburjenost, ki vas čaka, morebiti ne bo neprijetna —

Dobrinska. Govorite torej, govorite!

Živec. Odkriti vam moram tajnost... tajnost, od katere zavisi sreča mojega življenja.

Dobrinska. Moj Bog, kaj bo iz tega?

Živec. Jedno leto že me vidite vsak dan na svoji strani — ne samo kot skrbnega in vestnega zdravnika, marveč tudi kot zvestega prijatelja —

Dobrinska. Vem, da ste mi bili drag in zvest prijatelj. —

Živec. A tega ne veste, da sem vas varal...

Dobrinska. Varali ste me?

Živec. Ne veste, da se je za to zvestobo skrivalo sebično čuvstvo, huda strast.

Dobrinska. Strast?

Živec. Jako huda, a spoštovanja vredna — iskrena, odkritosrčna ljubezen.

Dobrinska. In katero ljubite, nesrečnik?

Živec. Vi še poprašujete? Katera druga kot vi, bi me mogla navdajati s tem svetim in iskrenim čustvom?

Dobrinska (vstavši.) Moj Bog! Ali je mogoče? (Prisiljeno sramežljivo.) Gospod doktor!

Živec (vstane, zase.) Moj dobrotnik je prav govoril: vnema se kot slama. (Glasno.) Samo strah, da me zavrnete, mi doslej ni dal govoriti — a danes —

Dobrinska. Danes — ?

Živec (zase.) Vraga, se me je že prijela! (Glasno.) Danes je prišla ura, ko mojih čuvstev ne morem skrivati več.

Dobrinska (zase, v zrcalo gledaje.) Torej sem vendar lahko še komu všeč?... Zakaj pa ne? (Si popravlja skrivaj lase.)

Živec. Milostiva gospa!

Dobrinska. Ljubi doktor!

Živec. Slišali ste, kar sem imel vam odkriti... sedaj pričakujem sodbe z vaših lepih ustec — (zase.) s ponarejenimi zobmi.

Dobrinska. Skoraj ne vem, kje sem... to presenečenje... (Oduševljeno.) Ljubljena, ljubljena sem!

Živec. Ognjeno in odkritosrčno —

Dobrinska. A kako to, da vi, tako odločen sovražnik zakona —

Živec. Otvarja se mi nova bodočnost... ne videl bi rad, da bi izmrl rod Živcev!

Dobrinska (oči povесivši.) Vi se še nadejate — ?

Živec. Oko zdravnikovo se ne vara nikdar, milostiva gospa, ah... vi... vi... ste še tako mlada in zdrava.

Dobrinska. A kaj porečejo ljudje na to ?

Živec. Kaj so nama ljudje mar? Preseliva se drugam... (Namigovaje.) Da bova povsem svoja.

Dobrinska. Da... da... da... o kolika sreča!

Živec. Kaj ne da?... Torej ste zadovoljni ?

Dobrinska. Filip! (Poda mu roko.)

Ž i v e c. Otilica! (Poljubi jej roko.) A saj ste vender obljubili svojima vnukama, da jih nikdar ne ostavite!

D o b r i n s k a. Kaj še, prva je moja lastna sreča.

Ž i v e c (zase.) Njena lastna sreča! Jaz postanem zdravstveni svétnik. — Hm — zastonj ne. (Glasno.) Sedaj pa hitim k svojemu notarju, da naredi najino zakonsko pogodbo.

D o b r i n s k a. Tako naglo ?

Ž i v e c. Sreči človek ne more nikdar dovolj hitro hiteti nasproti.

D o b r i n s k a. Prav praviš, Filip! — Moj Bog, sedaj ga že tikam!

Ž i v e c. O, prosim! (Odhiti.)

D o b r i n s k a. Saj se kmalu vrnete ?

Ž i v e c. Takoj, Otilija! (Odide.)

JEDNAJSTI PRIZOR

D o b r i n s k a.

D o b r i n s k a (sama.) Na svidenje, Filip, na svidenje! O kako resnična je beseda pesnikova, da se srcé ne postara nikdar! Zdi se mi, da sem dvajset let mlajša. On sam

je mogel storiti ta čudež. Prvi njegov recept mi je vrnil zdravje, njegov drugi recept mi vrača mladost. (Zamaknjeno se smehljaje.) O, Filip!

DVANAJSTI PRIZOR.

Dobrinska. Hrastova.

Hrastova. Kako si vesela videti, mama!

Dobrinska. Taka, nepričakovana sreča!

Hrastova (smehljaje se.) Ali si zadela srečko?

Dobrinska. Dà, veliko srečko. Človeku se primeri, kar najmanj pričakuje.

Hrastova (zase.) Tujca misli! (Glasno.) Govoriš li resno, mama?

Dobrinska. Zakaj bi ne govorila resno? Saj mi je sam rekel.

Hrastova. Torej ti je že povedal?

Dobrinska. Povedal! To je bilo iznenadenje —

Hrastova. — Ali res?

Dobrinska. Dà, odkril je svojo ljubezen.

Hrastova. Mama!

Dobrinska. Eno leto je že zaljubljen.

H r a s t o v a (zase.) Res je, od tistega dogodka z artičokami. A saj je blazen! To sem takoj vedela! (Glasno.) Mama, ta človek je blazen!

Dobrinska. Ker me ljubi?

H r a s t o v a (začudena.) Tebe ljubi — tebe?!

Dobrinska. I seveda... katero pa?

H r a s t o v a. To je slepar, malopridnež, ki se iz obeh norčuje! Tudi meni je odkril svojo ljubezen. Pred pol ure je klečal pred mano tukaj, prav tukajle!

Dobrinska. Pred tabo je klečal?... Moj Bog!... Tega ne preživim! Pomagajte, pomagajte, umiram! (Zgrudi se na stol.)

H r a s t o v a (kličeč in zvoneč.) Jaromir, Stojana!

TRINAJSTI PRIZOR.

Prejšnje. Jaromir. Stojana.

Stojana (prihitevši.) Babica!

Jaromir. Kaj se je zgodilo?

Dobrinska. Umoril me je! Umiram!

Stojana. Uboga babica!

Jaromir. Umoril!

Dobrinska. Oči mu izpraskam!

Jaromir. Komu?

Dobrinska. Drugega ni vreden!

Jaromir. Kdo pa? Za Boga, kdo pa?

Dobrinska (skočivši po konci.) Izve naj, kdo sem!

Jaromir (zase.) Hvalu Bogu, smrt še ni tako blizu.

Dobrinska. Klobuk in plašč! Oči mu izpraskam. (Odide na levo.)

ŠTIRINAJSTI PRIZOR.

Brez Dobrinske.

Jaromir. Komu pa hoče izpraskati oči?

Stojana. Govôri vendar, mama!

Jaromir. Kaj se je zgodilo?

Hrastova (Jaromiru.) Veseli se svojega dela! Zopet si ti vsega kriv.

Jaromir. I seveda! Zakaj neki?

Hrastova. Ti in tvoji prijatelji, ki niti za las niso boljši.

Jaromir. O kom se pa pritožujete — o Jurkoviču, ki vas ljubi?

Stojana. On ljubi mamá?

Hrastova. To vam je nesramnež, ki je prišel sèm samo radi tega, da nas ima za norca.

Jaromir. To se mi zdi vender malo neverjetno. —

Hrastova. Da nas sramoti, mojo mater in mene!

Dobrinska (ljuto vstopi z leve strani s klobukom na glavi in plaščem na roki ter odhiti zadaj, grede ogrinjaje si plašč in kričé:) Da bi mene kdo takó — grdó vlekkel!

Hrastova. Sedaj sta čula!

Jaromir. Ako je taka, pozovem ga na odgovor, na dvoboj!

Stojana. Bog nebeški, dvoboj!

Jaromir. Razložite nam vendar, kaj je prav za prav!

Hrastova. Taka malopridnost! Ravnokar mi je razodel svojo neskončno ljubezen — vsa zmešana grem k materi, da jej to povem. —

Jaromir. A on vas je bil prehitel?

Hrastova. Tudi njej se je ponudil!

Jaromir. }
Stojana. } Babici?

Hrastova. Dà, babici! Snubil jo je. Ali razumeta sedaj?

Jaromir. V istini, njegovo prejšnje govorjenje — njegova prenapetost — nesrečnik je blazen!

Hrastova. In take ljudi vabiš v hišo?

Jaromir. Jaz sem ga povabil, jaz?.. No, naj že bo, kakor hoče, prijatelj sem mu; zapustim ga ne. (Pozvoni.)

Stojana. Kaj pa storiš?

Jaromir. Izročim ga v varstvo doktorja. (Sluga pride.) Hitro pojdite po doktorja Živca! Recite, da se zelo mudi; tujec, ki je došel danes, potrebuje njegove pomoči; v njegovi glavi ni, kakor bi moralo biti. (Sluga odide.) Morda pride semkaj, pustite me sama ž njim, tašča. Tudi ti, draga moja, pojdi v svojo sobo.

Stojana. Siromak!

Hrastova (zase.) Oh, prav škoda je. (Stojano odide na desno stran.)

PETNAJSTI PRIZOR.

Jaromir. Potem. Jurkovič.

Jaromir. In jaz sem se že veselil, da se rešim vsaj jedne tašče! (Obrnivši se proti odpirajočim se vratom.) Tukaj je... mane si roke, kakor da ga je doletelo veliko veselje... Nesrečnik!... Resnično, te steklene oči —

Jurkovič (živahno vstopivši.) Ah, ljubi moj Jaromir, kako naj ti povem? Tako sem srečen — kar norel bi!

Jaromir (sočutno stikajoč ga za roke.) Dragi moj Ciril —

Jurkovič. Kolika sreča! Kar razumeti ne morem tega! Vsega me je zmešalo!

Jaromir (zase.) Če bi revež vedel, da je že blazen!

Jurkovič. In še pomišljal sem se, ali bi ostal tukaj!... Sedaj pa sploh ne grem več odtod!

Jaromir (stresaje mu roko.) To me zelo veseli. (Zase.) Dve tašči in jeden norec — kaj lepšega si ne morem misliti!

Jurkovič. Prišel sem, da ti povem —

Jaromir. Da hočeš vzeti mojo babico!

Jurkovič. Tvojo babico?... Kako si pameten! Saj je še niti videl nisem...

Jaromir. Sedaj še tajiš! Zahtevaš torej prič? (Kliče.) Stojana! Tašča!

ŠESTNAJSTI PRIZOR.

Prejšnja. Hrastova. Stojana.

Jaromir. Revež je že zopet pozabil! Povejta mu vendar, kaj je storil babici!

Stojana. Gospod, vi ste jej rekli, da jo ljubite!

Jurkovič. Hahaha!

Hrastova. Prav tako, kot meni, vi —
Jurkovič. Hahaha! to je preveč! (zase.)
Ali sem zašel v blaznico?

Jaromir. Kaj praviš na to?

Jurkovič. Poprašujem se, če niste vsi ob pamet?

Jaromir (prisrčno.) To mine, dragi Ciril! (Stojani.) Doktorja pa še zmerom ni!... Iti moram sam ponj. (Glasno.) Stojana, pokaži gospodu pl. Jurkoviču sobo... zeleno, z razgledom na zelnik. (Jurkoviču.) Artičke so tam — morebiti ti bo njih pogled dobro dél —

Jurkovič. He? Salamensko ste vsi čudni! Hehehe!

Jaromir. In pa čisti zrak... pojdi, dragi Ciril... (Stojani.) Kadar bo v sobi, zasučí ključ!

Jurkovič (zase.) Kaj tako šepetajo? Presneto, to niso normalni ljudje!

Stojana. Gospod pl. Jurkovič, prosim.

Hrastova. Ali greste?

Jurkovič. Dami moji — jaz mislim — rajši bi videl —

Jaromir (Stojani.) Ako ti gredoč odkrije svojo ljubezen, nikar mu tega ne zameri!

Hrastova. Dajte mi roko!

Jurkovič. Z veseljem.

Hrastova. Sedaj pa idite z mano!

Jurkovič. Do konca svetá! (Dami ga boječe primeta vsaka za jedno roko ter ga vlečeta s sabo.)

Jaromir (potiskajoč ga.) Le pojdi, prijatelj!

Stojana (tiho Jaromiru.) Kaj ne, da ni nič nevarnega?

Jaromir. Nič se ne boj... le malo previdna bodi. (Dami in Jurkovič odidejo.)

SEDEMNAJSTI PRIZOR.

Jaromir. Potem Živec.

Jaromir. Kje se ta doktor toliko časa mudí... Klijentov nimna preveč. (Gre proti vratom. Živec vstopi.) O!

Živec. Dali ste me poklicati, dragi gospod Vesel.

Jaromir. Pričakovali smo vas z največjo nepotrpežljivostjo.

Živec. Torej je vendar res? Mladi mož, ki je ravnokar — prišel —

Jaromir. Blazen, dragi doktor, popolnoma blazen!

Živec. Iz kakšnih znamenj pa ste spoznali to?

Jaromir. Iz žalostnih znamenj! Komaj je bil tu, je že moji tašči odkril svojo ljubezen.

Živec. To še prav nič ne kaže, da bi bil blazen.

Jaromir. Čakajte vendar, to je šele začetek. Komaj je bil s tem pri kraji, je že zasnubil drugo — uganite, katero?

Živec. Morda vaša žena?

Jaromir. Vraga! Mojo žena? Še tega je treba!

Živec. Kuharico?

Jaromir. Ne — babico!

Živec. Babico!?!... (Preprosto.) Potem je pa res blazen.

Jaromir. No, vidite.

Živec Popolnoma blazen... To je nesreča zame... Kaj pa jaz, ki sem se zanašal na njegovo obljubo?

Jaromir. Ali vam je kaj obljubil?

Živec. Prav dobro službo v nekem zavodu... združeno z nado, da dobim kak red —

Jaromir. Ni mogoče!

Živec. Zakaj ni mogoče? Njegov strijc je predsednik zdravniške zbornice... —

Jaromir. Res je! Jako lepa služba —

Živec. Hm... ne rečem, da bi ne bila lepa, toda nekako v odškodovanje bi se bil moral oženiti z babico.

Jaromir. Izborni! Ko vam je delal to ponudbo, se mu je gotovo v glavi zjasnilo.

Ž i v e c. Govoril je prav pametno.

J a r o m i r. Človek govori zmerom pametno, kadar gre za to, kako bi se iznebil tašče.

Ž i v e c. Najhujše pa je, da sem že ukrenil nekaj potrebnega —

J a r o m i r. Vi?

Ž i v e c. Govoril sem že z babico — vprašal sem jo, če me vzame...

J a r o m i r. In ona je vzprejela ponudbo?

Ž i v e c. Z velikim veseljem.

J a r o m i r. Krasno, izborno! O, doktor, ne morem vam povedati, kako sem vesel tega!... (Zase.) Jedna tašča bi bila vender manje... (Glasno.) Kaj ne doktor, da jo prav daleč odvedete?

Ž i v e c. Odvedem?... In obljubljena služba, združena z nado, da postanem zdravstveni svétnik in dobim red?... Če je ta človek blazen, gotovo ne bo nič iz tega.

J a r o m i r. Vi ga že ozdravite, doktor... saj ste tako spretni. Pojdite takoj k njemu; pripravim ga na vas.

Ž i v e c. Kaj pa —

J a r o m i r. Doktor, za gumbnico gre! (Odide.)

OSEMNAJSTI PRIZOR.

Ž i v e c. Potem Dobrinska.

Ž i v e c. Moja gumbnica... bojim se, da si bom vse svoje žive dni moral vanjo vtikati le divji mak ali pa rdeče nageljne (Dobrinska prihiti s klobukom in plaščem.) Tukaj je, pošast!

Ž i v e c (obrnivši se, zase.) Stara! (Glasno.) Milostiva gospa —

Dobrinska. Vse vem, vse!

Ž i v e c. Otilija!

Dobrinska. Otilije ni več!

Ž i v e c. Kaj pravite?

Dobrinska. Vi ste hinavec, prevarljivec —

Ž i v e c. Jaz?

Dobrinska. Ničvrednež — malopridnež —

Ž i v e c. Kaj pa sem zakrivil?

Dobrinska. Sedaj pa še vpraša, hudobnež!

Ž i v e c (zase.) Jeli blaznost v tej hiši nalezljiva?

Dobrinska. To je torej huda, a prijetna razburjenost duhá, za katero sem se imela pripraviti?

Živec. Niti besedice ne umejem; zdi se mi, da sanjam —

Dobrinska. Ali ste poprej tudi sanjali, ko ste klečali?

Živec. Klečal? Jaz? Kje pa?

Dobrinska. Tukaj — tukaj... pred mojo hčerjo!

Živec. Pred vašo hčerjo, pred gospó Hrastovo?

Dobrinska. In odkrili ste jej svojo ljubezen — vi — vi, Turek!

Živec. Jaz?

Dobrinska. Dà, vi! Nič ne tajite... sama mi je vse povedala.

Živec. Meni se zdi, da je v istini tukaj vse blazno.

Dobrinska (sila togotna.) Tako se drznete, rogati — vi hinavec, vi strahotepec — oh, ko bi bila možki! (Zaviha rokave.)

DEVETNAJSTI PRIZOR.

Prejšnja. Jaromir.

Jaromir. Kaj moram slišati, babica?

Dobrinska. Pustite me v miru!

Jaromir. Kaj pa sem vam storil?

Živec. Milostiva gospa pravi —

Dobrinska. Molčite! Ravnokar je klečal pred mojo hčerjo.

Jaromir. Doktor?

Živec. Bog mi je priča — — —

Dobrinska. Molčite! Malopridnež! Vse mi je povedala:

Jaromir. Ni mogoče! Ali je res, doktor?
(Zase.) Maščeval se je!

Živec. Častno besedo vam zastavljam —

Dobrinska. Vi ste brezčastni, vi, ki sramotite častivredne žene!

Živec. Jaz?

Jaromir. Dà, vi, gospod doktor. To vedenje je razžaljivo, in dali mi boste za-
doščenje!

Živec. Jaz naj bi se bál?

Dobrinska. Tako je prav! Umorite ga!... Kri naj teče!

Živec. Moja kri? Moj Bog!

Jaromir. Vrnite se v svojo sobo, babica... pustite me, da z gospodom poravnám to reč.

Dobrinska. Dà, le poravnajte, kakor se spodobi... Dvoboj na življenje in smrt!

Živec. Na življenje in smrt!

Jaromir (zase.) Kako trdó ga je prijela!

Dobrinska. Maščujte me, dragi Jaromir, maščujte me! (Gredoč mimo Živca.) Hudobnež, vi boste vzrok moje smrti! (Odide. Živec se jej plaho ogne.)

DVAJSETI PRIZOR.

Prejšnja. Potem Jurkovič.

Jaromir (zase.) Zato je pa zdravnik. (Glasno.) Sedaj pa midva, gospod doktor; kaj ste pa storili?

Živec. Oh, pustite me... kmalu mi bo preveč.

Jaromir. Sram vas bodi! Tak starec, pa na vse strani razodeva svojo ljubezen — to je nespodobno.

Živec. Gospod, ali bi me radi razžalili?

Jaromir. Razžalili ste mojega prijatelja, za čegar pomoč ste se poganjali.

Jurkovič (vstopi od zadaj, zase.) Mene ima v mislih.

Jaromir. Z njegovo pomočjo imele bi se vaše častilakomne sanje kmalu uresničiti — in v zahvalo za to ste mu hoteli izneveriti ženo, katero ljubi!

Jurkovič (stopi naprej.) Kaj čujem?

Jaromir. Ciril! Ti si tukaj? Kako pa si ušel?

Jurkovič. Dosti truda me je stalo, predno sem umiril dami. A kaj se sedaj godi tukaj?

Jaromir. Nič, nič!

Jurkovič. Vse sem čul! Ta gospod bi rad odvrnil od mene srce tvoje tašče —

Jaromir. In ti si dvoril stari —

Jurkovič. Že zopet?

Jaromir. In zato se je maščeval.

Živec. Ni res — to je malopridno obrekovanje!

Jurkovič. Ne razžalite me, prosim vas.
(Jurkovič in Jaromir gresta proti Živcu, ki se umika pred njima.)

EDENINDVAJSETI PRIZOR.

Prejšnji. Hrastova. Stojana. Dobrinska.

Hrastova. Kaj pomeni ta hrup?

Živec. Ha, pravočasno prihajate! Raztogatila sta me!

Hrastova. Kaj pravite?

Jurkovič. Da, vi ste se predrznili —!
(Hoče planiti na doktorja. Jaromir ga zadržuje.)

Hrastova. To mi je neumljivo —

Dobrinska. Dobro se znaš pretvarjati.

Hrastova. Saj ti pravim, mama —

Dobrinska. Še ni uro, kar je klečal pred tabo —

Hrastova. Doktor? — Nikdar!

Dobrinska. Nesramnica! Mi li nisi sama povedala, da je padel pred te na kolena?

Hrastova. Doktor? Ne, saj vam pravim, da ne. (Kazoč Jurkoviča.) O tem gospodu sem govorila.

Dobrinska. Kaj, o gospodu pl. Jurkoviču?

Hrastova. Dà, o gospodu pl. Jurkoviču, ki je nama obema odkril svojo ljubezen!

Jurkovič. Še zmerom ta šala —

Dobrinska. E kaj, meni se je odkril samo doktor.

Jaromir. Aj, svita se mi!

Živec (ponosno.) Končno se je pokazala nedolžnost!

DVAINDVAJSETI PRIZOR.

(Prejšnji. Sluga.)

Sluga (od zađaj s pišmom.) Brzovav za gospoda doktorja. (Odide.)

Živec. Zame. (Naglo odpre.) Zdravstveni svetnik sem! (Jurkoviču.) In vi ste tisti, kateremu se imam zahvaliti za to naglo imenovanje.

Jurkovič (tiho Živcu.) Dà. A sedaj ne pozabite pogoja!

Živec. Takoj ga izpolnim... zdravstveni svetnik sem... in kmalu bode, nadejam se,

tudi red dičil to srce, ki je bilo vedno za vas! (Poklekne pred Stojano.)

Jaromir. Tako, sedaj je pa moja žena prišla na vrsto!

Živec. O, odpustite, veselje me je oslepilo. (Obrne se klečč h gospe Hrastovi.) Ona vé, da ljubim samo njo. (Videč, da se je zopet zmotil, stopi gospa Hrastova za korak na stran, tako, da kleči gospe Dobrinski nasproti.) Sedaj vidite, Otilija, nedolžen sem! V znamenje sprave podajte mi roko!

Dobrinska. Vstanite, Filip... Vstani!

Živec. Otilija!

Dobrinska (Živcu.) Ko bi vi vedeli, koliko sem trpela! Ne verjamem, da bi še kdaj mogla tako ljubiti. (Drugim.) Dragi otroci, nič več ne bomo živeli skupaj, moj soprog zahteva, da moram iti ž njim.

Jaromir. Vi nas zapustite? Iz tega ne bo nič!

Stojana (tiho Jaromiru.) Le čakaj, hinavec!

Jurkovič (Gospé Hrastovi.) In jaz, milostiva gospa, smem li tudi jaz upati, da me uslišite?

Hrastova. Ako mi obljubite, da ne boste več dvorili moji materi?

Jurkovič. Vse skupaj je bila le zmeta!
Hrastova (Podavši mu roko.) Verjamem
vam.

Jurkovič (jej poljubi roko.)

Jaromir (zase.) Hvala Bogu! Sedaj bo
vsaj kaj prostora v hiši! (Glasno, ginjen.) Kaj,
vsi nas zapustite?

Jurkovič. Pridno ti bomo pisali raz-
glednice! (Odide s Hrastovo.)

Živec. Prav pridno. (Odide z Dobrinsko.)

Jaromir. To mi daje malo tolažbe.

Stojana (Jaromiru.) Hinavec!

Jaromir (občinstvu.) Ako bi bil kdo izmej
gospodov v podobnem položaju, — najboljšo
sredstvo da se iznebite tašče, je: moža ji
dajte!

Konec.

„Goriška Tiskarna“ o o o

o o A. Gabršček v Gorici

priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

I. knjiga:

Pri puščavniku.

Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb.

II. knjiga:

Bratranec.

Burka v enem dejanju. — 5 oseb.

III. knjiga :

Starinarica.

Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb.

IV. knjiga :

Medved snubač.

Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe.

V. knjiga :

Doktor Hribar.

Veseloigra v enem dejanju. — 8 oseb.

VI. knjiga:

Dobrodošli! o o o o o

Kdaj pojdete domu?

Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe.

VII. knjiga:

Putifařka.

Burka v enem dejanju. — 5 oseb.

VIII. knjiga:

Čitalnica pri branjevki.

Burka v enem dejanju. — 5 oseb.

IX. knjiga :

Idealna tašča.

Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe.

X. knjiga :

Eno uro doktor.

Burka v enem dejanju. — 9 oseb.

XI. knjiga :

Dve tašči.

Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb.

XII. knjiga :

Mesalina.

Veseloigra v enem dejanju. — 6 oseb.

Vsak posamezen zvezek stane 40 vin.,
po pošti 5 vin. več.